

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Szczecinie

LSZ – 410.025.03.2017

P/17/065

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Szczecinie

ul. Jacka Odrowąża 1, 71-420 Szczecin

T +48 91 831 39 00, F +48 91 831 39 66

lsz@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/17/065 - Działania Policji Wodnej na wodach morskich i terenach nadmorskich.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie
Kontroler	Artur Matejko, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LSZ/186/2017 z dnia 14 grudnia 2017 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Komenda Miejska Policji w Świnoujściu ¹ , ul. Bolesława Krzywoustego 2A, 72-600 Świnoujście
Kierownik jednostki kontrolowanej	Inspektor Dorota Zawłocka od 7.09.2016 r. Komendant Miejski Policji ² , a od 24.06.2016 r. do 6.09.2016 r. pełniąca obowiązki Komendanta. W okresie od 25.02.2012 r. do 31.01.2016 r. Komendantem był mł. inspektor Remigiusz Mysza, a od 1.02.2016 r. do 22.06.2016 r. obowiązki Komendanta pełnił mł. inspektor Andrzej Zakrzewski. (dowód: akta kontroli str. 3)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli³ działania podejmowane i realizowane w latach 2015 – 2017 (do 30.09.) przez funkcjonariuszy nieetatowego i sezonowego Patrolu wodnego w KMP Świnoujście⁴ były niewystarczające.

Patrol – jedynie w lipcu i sierpniu systematycznie, w pozostałym okresie tylko doraźnie - prowadził działania w celu zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego na wodach morskich i terenach nadmorskich. Patrol, wyposażony w sprzęt specjalistyczny, realizował zadania o których mowa w zarządzeniu nr 1386 Komendanta Głównego Policji z dnia 17 listopada 2009 r. w sprawie metod i form wykonywania zadań przez policjantów pełniących służbę na wodach i terenach przywodnych⁵ samodzielnie oraz we współpracy z podmiotami pozapolicyjnymi działającymi na wodach morskich i terenach nadmorskich. Funkcjonariusze z Patrolu wraz z innymi policjantami KPP uczestniczyli w realizacji programów profilaktycznych w zakresie bezpieczeństwa nad wodą. Działania podejmowane przez Patrol w zakresie bezpieczeństwa wynikały m.in. z charakterystyki akwenów wodnych oraz rocznych analiz stanu bezpieczeństwa sporządzonych w Komendzie. W badanym okresie zadania realizowała - dwuosobowa w 2016 r. i jednoosobowa w 2017 r. - obsada Patrolu, która była niewystarczająca do obszaru działania - ponad 71 tys. ha akwenów. Jednocześnie do realizacji zadań na wodzie kierowano policjantów nie posiadających wymaganych kwalifikacji. W sezonie letnim 2017 r.

¹ Dalej: Komenda lub KMP.

² Dalej: Komendant.

³ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

⁴ Dalej: Patrol wodny.

⁵ Dz. Urz. KGP z 2013 r. poz. 71, ze zm.; dalej: zarządzenie nr 1386.

tylko jeden funkcjonariusz posiadał wymagane uprawnienia do prowadzenie łodzi i przeszkolenie w zakresie ratownictwa wodnego. Opracowane w Komendzie charakterystyki akwenów i terenów przywodnych nie spełniały wymagań § 14 ust. 1 pkt 3 lit. a-d i pkt 6 zarządzenia nr 1386. Zdaniem NIK ograniczało to możliwość realizacji zadań w zakresie bezpieczeństwa nad wodą.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Organizacja Policji wodnej, jej infrastruktura oraz wyposażenie w sprzęt i urządzenia specjalistyczne.

Opis stanu
faktycznego

1.1. Obszar działań Patrolu wodnego, zgodnie z charakterystyką akwenu wodnego z 2016 r., sporządzoną stosownie do wymogu § 14 ust. 1 zarządzenia nr 1386, obejmował wszystkie wody morskie na terenie powiatu i wzdłuż jego granic, ogółem 71 040 ha wody, w tym:

- Akwen Nr I o pow. 56 000 ha wody, tj. akwen wód morskich otwartych Zatoką Pomorską, ograniczony linią wyznaczającą granicę państwową oraz granicą morza terytorialnego,
- Akwen Nr II o pow. 2 640 ha wody, tj. akwen wód portowych włącznie z jeziorem Wicko Małe i kanałem Przecznicą⁶,
- Akwen Nr III o pow. ogółem 12 400 ha, tj. akwen morskich wód wewnętrznych Zalewu Szczecińskiego.

(dowód: akta kontroli str. 36-58)

1.2. Zgodnie z Regulaminem KMP Świnoujście⁷ Komendą kierował Komendant przy pomocy m.in. Pierwszego Zastępcy Komendanta⁸ oraz kierowników komórek organizacyjnych. Komendant sprawował bezpośredni nadzór nad działalnością m.in. Wydziału Prewencji i Ruchu Drogowego, do zadań którego należało m.in.:

- ochrona życia i zdrowia obywateli oraz bezpieczeństwa i porządku publicznego, w tym również na wodach,
- tworzenie i realizacja we współdziałaniu z organizacjami samorządu terytorialnego oraz organizacjami i instytucjami pozarządowymi programów prewencyjnych oraz ocena ich skuteczności,
- kontrola przestrzegania przepisów porządkowych i administracyjnych związanych z działalnością publiczną lub obowiązujących w miejscach publicznych,
- organizowanie, koordynacja i wykonywanie czynności patrolowo-interwencyjnych,
- planowanie i organizowanie działań własnych związanych z zapewnieniem porządku i bezpieczeństwa podczas organizowanych imprez masowych.

(dowód: akta kontroli str. 4-21)

W dokumencie pn. „Szczegółowy zakres zadań dla Wydziału Prewencji i Ruchu Drogowego Komendy”⁹ wskazano zadania dla Referatu Patrolowo – Interwencyjnego¹⁰, tj. m.in.:

- zapobieganie wszelkim zachowaniom mogącym stanowić zagrożenie dla bezpieczeństwa osób i mienia lub naruszającym porządek publiczny,
- zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń w miejscach publicznych,
- prowadzenie niezbędnych działań profilaktycznych.

(dowód: akta kontroli str. 24-31)

⁶ W skład akwenu Nr II wchodził: Port Morski (540 ha wody), Stara Świna (600 ha wody), Jezioro Wicko Wielkie (1 500 ha wody).

⁷ Regulamin Komendy z 7.09.2016 r., zmieniony zarządzeniem Komendanta Miejskiego Policji z 31.10.2016 r.

⁸ Dalej: Zastępca Komendanta.

⁹ Zatwierdzonym 3.01.2014 r. przez Komendanta, dalej Wydział.

¹⁰ Referat powołany rozkazem organizacyjnym Komendanta Miejskiego Policji Nr 1/2006 z 30.05.2006 r. w sprawie zmian organizacyjno-etatowych, dalej: Referat.

W latach objętych kontrolą, w Kartach opisu stanowisk pracy policjantów Referatu wyznaczonych do realizacji zadań związanych ze służbą na wodzie wyznaczono m.in. obowiązek realizowania zadań związanych z bezpieczeństwem na obszarach wodnych zgodnie z zarządzeniem nr 1386. Policjanci ci tworzyli nieetatową i sezonową komórkę – tzw. Patrol wodny.

(dowód: akta kontroli str. 32-35)

Zastępca Komendanta wyjaśnił, że zadania związane ze służbą na wodzie realizują policjanci wyznaczeni ze stanu osobowego Referatu zgodnie z treścią § 3 pkt 3 zarządzenia nr 1386, że służbę na wodach i terenach przywodnych mogą pełnić policjanci wyznaczeni z innych jednostek i komórek organizacyjnych Policji.

(dowód: akta kontroli str. 382)

W Komendzie nie ustalono mierników realizacji służby na wodach i terenach nadmorskich, które umożliwiałyby osobom nadzorującym i kierującym Patrolem wodnym, obiektywną ocenę skuteczności przyjętych rozwiązań organizacyjnych.

Zastępca Komendanta wyjaśnił, że podstawowym wskaźnikiem ocennym służby Patrolu jest bezpieczeństwo osób korzystających z wody, a szczególnie przeciwdziałania utonięciom; służbę na wodzie uznajemy za skuteczną i zrealizowaną właściwie wówczas gdy nie dochodzi do utonięć ani innych zdarzeń zagrażających bezpieczeństwu.

(dowód: akta kontroli str. 392, 421)

Na obszarze działania Patrolu w 2015 r. odnotowano – pięć utonięć, w 2016 r. – zero, a w 2017 r. (do 30.09) – trzy utonięcia. W Komendzie sporządzano roczne analizy zagrożenia bezpieczeństwa i porządku publicznego na obszarach wodnych i terenach nadmorskich, zawierające ocenę bezpieczeństwa i wnioski dotyczące działań w tym zakresie, co zostało przedstawione w pkt 2.1 wystąpienia.

(dowód: akta kontroli str. 59-86, 438)

1.3. Dysponentem środków finansowych KMP była Komenda Wojewódzka Policji w Szczecinie¹¹. Komendant Wojewódzki Policji poinformował, że KWP nie prowadziła szczegółowej ewidencji wydatków związanych z organizacją i funkcjonowaniem Komendy w ramach zapewnienia bezpieczeństwa na obszarach wodnych. Nie prowadzono również ewidencji udziału wydatków związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa na obszarach wodnych w wydatkach Wydziału. W latach 2015-2017 w KWP nie realizowano inwestycji związanych z zapewnieniem przez KMP bezpieczeństwa na obszarach wodnych oraz nie odnotowano projektów dofinansowanych ze źródeł pozapolicyjnych, w celu zapewnienia bezpieczeństwa na obszarach wodnych KMP.

(dowód: akta kontroli str. 409)

1.4. Stan zatrudnienia w Komendzie wzrósł z 84 funkcjonariuszy na 1.01.2015 r. do 87 na dzień 30.09.2017 r., a zatrudnienie w Referacie w okresie tym wzrosło z 19 do 21 funkcjonariuszy.

W latach 2015-2016 stan etatowy i zatrudnienie funkcjonariuszy realizujących zadania na wodzie i terenach nadmorskich w Patrolu wodnym wynosił dwóch policjantów, a do 30.09.2017 r. roku stan etatowy i zatrudnienie zmniejszył się do jednego funkcjonariusza.¹²

(dowód: akta kontroli str. 385)

Zastępca Komendanta wyjaśnił, że ilość wyznaczonych funkcjonariuszy Policji do pełnienia służby w Patrolu wodnym uwarunkowana była możliwościami kadrowymi

¹¹ Dalej: KWP.

¹² W dniu 16.01.2017 r. jeden z dwóch policjantów realizujących zadania przeszedł na emeryturę.

komórki organizacyjnej oraz analizami bieżącego zagrożenia stanu bezpieczeństwa i porządku na wodach i terenach nadmorskich.

(dowód: akta kontroli str. 382)

1.5. W złożonych wyjaśnieniach Zastępca Komendanta wskazał na zapisy sporządzonego w KMP „Raportu o stanie bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie miasta Świnoujście w roku 2017 r.”, tj. że (...) Sytuacja kadrowa Komendy ... jest trudna, nie mniej jednak funkcjonariusze Policji na wysokim poziomie realizują stawiane przed nimi zadania służbowe. (...)

(dowód: akta kontroli str. 400)

Ponadto Zastępca Komendanta wyjaśnił, że każdorazowo przed rozpoczęciem sezonu turystycznego Komendant wnioskuje do Komendanta Wojewódzkiego Policji o przydzielenie sił wsparcia z Oddziałów Prewencji KWP do służby na terenie miasta. Dzięki temu corocznie do służby w okresie letnim delegowanych jest kilkunastu dodatkowych policjantów. Biorąc pod uwagę specyfikę miasta i wyspiarski charakter, każdy funkcjonariusz pełniący służbę poza siedzibą Komendy praktycznie znajduje się na obszarach nadmorskim bądź w ich bezpośredniej bliskości. Z analizy bezpieczeństwa wynika, że do największych zagrożeń dochodzi na terenach lądowych, w dzielnicy uzdrowskiej, a także na drogach miasta Świnoujście. Siły Policji kierowane są tam, gdzie posiadamy zidentyfikowane zagrożenia. Policja uczestniczy w zapewnianiu bezpieczeństwa na obszarach wodnych obok m.in. Wodnego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego¹³, SAR-u, Straży Granicznej.

(dowód: akta kontroli str. 419-420)

1.6. Kwalifikacje specjalistyczne dwóch policjantów realizujących zadania Patrołu w okresie objętym kontrolą NIK przedstawiały się następująco¹⁴:

- kurs specjalistyczny dla wykonujących zadania na wodach i terenach przywodnych, ukończony w Centrum Szkolenia Policji w Legionowie¹⁵ oraz kwalifikacje do kierowania jednostkami pływającymi i przeszkolenie ratownicze w zakresie ratownictwa wodnego posiadało dwóch policjantów, z których jeden 16.01.2017 r. przeszedł na emeryturę. W badanym okresie nie przeprowadzano weryfikacji umiejętności funkcjonariuszy z zakresu ratownictwa wodnego,
- jeden z policjantów ukończył kurs specjalistyczny w zakresie udzielania pierwszej pomocy kwalifikowanej.

(dowód: akta kontroli str. 386)

Od 16.01.2017 r. tylko jeden funkcjonariusz Patrołu posiadał stosowne uprawnienia do kierowania jednostkami pływającymi, zgodnie z § 22 ust. 1 zarządzenia nr 1386, tj. posiadał patent żeglarski sternotorzysty żeglugi śródlądowej, przeszkolenie ratownicze w zakresie ratownictwa wodnego oraz kurs specjalistyczny w zakresie udzielania pierwszej pomocy. Podczas realizacji zadań w lipcu i sierpniu 2017 r. policjant ten był 40-krotnie wspierany na służbie przez funkcjonariusza Referatu, który posiadał uprawnienia sternotorzysty żeglugi śródlądowej, ale nie posiadał przeszkolenia z zakresu pełnienia służby na obszarach wodnych w CSP w Legionowie.

(dowód: akta kontroli str. 156-167, 386, 416, 420)

Zastępca Komendanta wyjaśnił, że z uwagi na fakt odejścia na emeryturę jednego ze sterników, zaplanowano do przeszkolenia innego funkcjonariusza, który w 2017 r. odbywał służby na akwenach z policjantem posiadającym odpowiednie przeszkolenie. W trakcie takiej służby zdobywał on doświadczenie i niezbędną praktykę, Policjant ten posiadał cywilne uprawnienia (sternotorzysty) i planowano

¹³ Dalej: WOPR.

¹⁴ Jeden z dwóch policjantów Patrołu wodnego przeszedł na emeryturę 16.01.2017 r..

¹⁵ Dalej: CSP w Legionowie.

skierować go na szkolenie specjalistyczne z zakresu pełnienia służby na obszarach wodnych w okresie poza sezonem letnim.

(dowód: akta kontroli str. 422)

1.7. Patrol wodny w okresie objętym kontrolą NIK wyposażony był w:

- łódź kategorii R-1 Patrol PW-05¹⁶;
- łódź kategorii R-2 Parker PW-24¹⁷;
- 1 przyczepę podłodziową¹⁸ przeznaczoną dla łodzi Parker PW-24.

(dowód: akta kontroli str. 387-388)

Ustalono, że na wyposażeniu każdej łodzi patrolowych znajdują się dwie radiostacje. Jedna utrzymuje łączność ze stanowiskiem kierowania KMP i działa na kanale policyjnym, druga pracuje na kanale roboczym z nasłuchem na kanale ogólnym morskim VHF. W razie potrzeby współdziałania w akcjach ratowniczych z jednostkami SAR lub Straży Granicznej korespondencja radiowa prowadzona jest na kanale VHF.

(dowód: akta kontroli str. 424)

Przeprowadzone 19.12.2017 r. oględziny przystani¹⁹ przeznaczonej do cumowania obydwu łodzi Patrolu wodnego potwierdziły dobry stan łodzi. Przystań wodna zabezpieczona była przed wejściem osób nieupoważnionych.

W trakcie przeprowadzanych oględzin Zastępca Naczelnika Wydziału wyjaśnił, że na okres zimowy obie łodzie zostaną w końcu grudnia przetransportowane celem przechowania i zabezpieczenia, jedna na terenie KWP (organizuje to Wydział Transportu z KWP), druga z uwagi na gabaryty (łódź typu R-1) zostanie przy użyciu dźwigu podniesiona z nabrzeża przy SAR w Świnoujściu i posadowiona na specjalny stelaż oraz zabezpieczona plandeką. W latach 2015-2017 nie wystąpiły problemy z techniczne z łodziami. Łodzie przed każdym zwodowaniem, (w kwietniu) przechodzą gruntowne przeglądy, aby zapewnić sprawność przed tzw. weekendem majowym. Nigdy nie wystąpiły problemy z brakiem paliwa, które ograniczałyby czas pełnienia służby na łodziach Patrolu wodnego.

(dowód: akta kontroli str. 135-136)

1.8. W wyniku przeprowadzonych oględzin 10.01.2018 r. ustalono, że sprawna przyczepa podłodziowa wraz z posadowioną na niej łodzią (typu R-2) Parker PW-24, pozostawała na terenie Komendy, w celu jej przewiezienia do KWP.

W trakcie przeprowadzanych oględzin Kierownik Referatu wyjaśnił, że druga łódź patrolowa (PATROL PW-05) przechowywana jest na terenie SAR w Świnoujściu na specjalnym stelażu.

(dowód: akta kontroli str. 131-132)

Oględzinami w dniu 16.01.2018 r. potwierdzono, że łódź Patrol PW-05 została zabezpieczona i posadowiona na specjalnym stelażu na terenie SAR w Świnoujściu. Łódź była zabezpieczona plandeką, a z uwagi na wymiary nie była przechowywana w garażu (pomieszczeniu). W trakcie oględzin Zastępca Komendanta wyjaśnił, że zgodę na przechowywanie łodzi wydał Dyrektor SAR w Gdyni.

(dowód: akta kontroli str. 133-134)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono niewystarczającą obsadę kadrową Patrolu wodnego oraz kierowanie do realizacji zadań określonych w zarządzeniu nr 1386 policjantów Referatu Komendy niespełniających wymaganych kwalifikacji zawodowych. W sezonie letnim 2017 r.

¹⁶ Rok produkcji 2000 r., długość 7,8 m., zanurzenie 0,4 m., 2 silniki stacyjne.

¹⁷ Rok produkcji 2005 r., długość 6,3 m., zanurzenie 0,4 m., 1 silnik zaburtowy.

¹⁸ Rok produkcji 2004 r.

¹⁹ Przystań wodna zlokalizowana była przy ul. Daszyńskiego 2 w Świnoujściu.

tylko jeden funkcjonariusz posiadał wymagane uprawnienie do kierowania jednostkami pływającymi, co było niezgodne z wymogami § 22 ust. 1 zarządzenia nr 1386. Zapotrzebowanie na przeszkolenie kolejnego funkcjonariusza sporządzono we wrześniu 2017 r.²⁰

(dowód: akta kontroli str. 386, 415-416)

Zastępca Komendanta wyjaśnił, że w skład patrolu wodnego w sezonie letnim 2017 r. wchodziło dwóch funkcjonariuszy, w tym jeden posiadający stosowne uprawnienia do kierowania jednostkami pływającymi, zgodnie z § 22 ust. 1 zarządzenia nr 1386. Natomiast drugi z funkcjonariuszy był przewidziany docelowo do pełnienia służby na wodzie (w miejsce innego sternika, który odszedł na uposażenie emerytalne w 2017 r.) i pod nadzorem uprawnionego policjanta poznawał akwen, zdobywał umiejętności związane ze służbą na wodzie, i był przewidziany na kurs specjalistyczny poza sezonem letnim.

(dowód: akta kontroli str. 422)

Ocena częściowa

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli organizacja przez Komendę Policji wodnej była niewystarczająca. Zatrudnienie w nieetatowym i sezonowym (lipiec-sierpień) Patrolu wodnym przez 40 dni (z 62 dni ogółem) policjanta nieposiadającego wymaganych uprawnień ogranicza skuteczną realizację zadań określonych zarządzeniem nr 1386 i utrudnia zapewnienie poziomu bezpieczeństwa i porządku publicznego na wodach i terenach przymorskich. Jednocześnie liczba policjantów tworzących Patrol wodny nie uwzględnia wielkości obszaru działania (ponad 71 000 ha akwenu), okresu trwania sezonu żeglarskiego i turystycznego, całorocznej konieczności wykrywania przestępstw i wykroczeń np. w zakresie ochrony przyrody, ekologii, bezpieczeństwa w żegludze oraz ogranicza efektywne wykorzystanie posiadanych dwóch łodzi patrolowych.

2. Realizacja zadań Policji wodnej, dokumentowanie służby oraz sprawozdawczość.

Opis stanu faktycznego

2.1. W Komendzie sporządzono roczne analizy zagrożenia bezpieczeństwa i porządku publicznego na obszarach wodnych²¹, tj. za rok 2016 i 2015, o których mowa w § 5 pkt 1 zarządzenia nr 1386. Analizy zostały zatwierdzone przez Komendanta odpowiednio 19.01.2017 r. i 26.01.2016 r., i zgodnie z wymogiem § 8 ust. 2 pkt 1 zarządzenia nr 1386, uwzględniały prognozy zagrożenia stanu bezpieczeństwa i porządku. W Analizie za rok 2016 zalecano m.in. działania:

- w dalszym ciągu utrzymywać ścisły kontakt i współpracę z podmiotami pozapolicyjnymi dla utrzymania płynności służby na wodach w okresie letnim,
- zintensyfikować wspólne patrole z WOPR i Kapitanatem Portu na terenach kąpielisk strzeżonych jak i dzikich znajdujących się na terenie Portu i poza nim, gdzie następuje nagminne łamanie przepisów o zakazie kąpieli w miejscach zabronionych (tory wodne),
- w okresie od czerwca do września przeprowadzać wspólne patrole, w dzień jak i w nocy, wraz z Inspektorami Rybołówstwa Morskiego, na akwenach wodnych gdzie łamane są przepisy o połowach przez zespoły rybackie łowiące w miejscach zabronionych, posiadające na burcie ryby powyżej limitu połowowego,
- przeprowadzać nocne akcje przeciwko kłusownikom, którzy nagminnie zastawiają narzędzia kłusownicze na akwenu wodnym lub niszczą sprzęt rybacki,
- przeprowadzać wspólne działania z innymi podmiotami pod kątem badania stanu trzeźwości osób przebywających na wodzie,

²⁰ Dokument pn. zestawienie zweryfikowanych potrzeb szkoleniowych Komendy wg stanu na 30.09.2017 r. KS 7481/17.

²¹ Dalej Analizy.

- kontynuować działania profilaktyczne wśród młodzieży i dzieci w ramach akcji „Bezpieczne wakacje”, „Bezpieczny pobyt nad wodą”.

(dowód: akta kontroli str. 59-86)

Zastępca Komendanta wyjaśnił, że przy opracowywaniu Analiz opierano się przede wszystkim na zgromadzonych już informacjach, znajdujących się w policyjnych bazach danych, tj. KSIP oraz SESPól, jak również pozyskanych od przedstawicieli podmiotów współpracujących w zakresie stanu bezpieczeństwa i porządku na wodach i terenach przywodnych (osobiste konsultacje, uzgodnienia, bieżąca wymiana informacji). Ponadto cele służby na wodzie były rokrocznie określone i wynikały z Planu przedsięwzięć Komendanta KWP pn. „Bezpiecznie nad wodą”. Cele te wynikały również z realizacji innych zadań nałożonych na Policję, zakładających m.in. eliminowanie z obszarów wodnych osób znajdujących się w stanie po użyciu alkoholu, nietrzeźwości lub podobnie działających środków, a także przeciwdziałanie ewentualnym wypadkom utonień w miejscach niebezpiecznych, objętych zakazami kąpieli, niestrzeżonych, lokalnie wykorzystywanych do rekreacji wodnej. Zakres działań policjantów na wodzie oraz sposób ich wykonania określone były przez KWP w przedmiotowym planie na podstawie, którego Komendant opracowywał własny plan, uszczegóławiając w nim czas działań, skierowane siły i środki, zadania oraz wskazując osoby odpowiedzialne. Do określonych w planie celów nie określano mierników ich realizacji oraz zakładanych rezultatów.

(dowód: akta kontroli str. 392)

Plany dyslokacji służby dla Patrolu wodnego, o których mowa w § 5 pkt 3 zarządzenia nr 1386 sporządzane były na okres sezonu letniego (lipiec – sierpień). Plany dyslokacji zawierały m.in. numer akwenu, wskazywały miejsca występowania zagrożeń oraz zadania do realizacji w danym dniu. Dodatkowo plany dyslokacji wskazywały godziny służby, jej skład oraz numer łodzi patrolowej.

Poza lipcem i sierpniem badanego okresu Patrol pełnił służbę doraźnie (np. w tzw. długi weekend majowy, finał regat The Tall Ships Races lub realizując zaplanowane akcje przeciwko kłusownikom). Plan dyslokacji był wtedy odnotowywany w książce służby Referatu ze wskazaniem numeru akwenu oraz zadań i godzin ich realizacji.

(dowód: akta kontroli str. 91-95, 438)

Grafiki służby policjantów, wyznaczonych do pełnienia służby, o których mowa w § 5 pkt 4 zarządzenia nr 1386 sporządzano w układzie miesięcznym z podziałem na poszczególne dni. W grafikach wskazywano m.in. nadgodziny z poprzedniego miesiąca, ilość godzin do wypracowania, formę patrolu (m.in. patrol wodny), dni urlopu oraz zwolnień lekarskich.

(dowód: akta kontroli str. 96-101)

W Komendzie opracowano charakterystyki poszczególnych akwenów i terenu przymorskiego. Na dzień rozpoczęcia kontroli NIK obowiązywały charakterystyki akwenów Nr I, II i III z 2016 r. Charakterystyki akwenów nie spełniały wymogów przewidzianych § 14 ust. 1 pkt 3 lit. a-d i pkt 6 zarządzenia nr 1386, i nie zawierały:

- mapy akwenów, danych do nawigacji, usytuowania rejonów i miejsc zagrożonych, trasy patrolowania oraz charakterystyki,
- wyciągów z przepisów porządkowych obowiązujących na wodach i terenach przymorskich.

(dowód: akta kontroli str. 36-58, 415)

Zastępca Komendanta wyjaśnił: „W latach 2015-2017 charakterystykę dla akwenów zaktualizowano w roku 2016, natomiast „miejsca szczególnie niebezpieczne” oraz „miejsca zagrożone pod względem utonień” definiowano na podstawie analiz stanu

bezpieczeństwa na wodach i terenach przywodnych, oraz doraźnie na podstawie obserwacji policjantów wykonujących służbę na wodzie i terenach przywodnych.”

(dowód: akta kontroli str. 392)

W okresie objętym kontrolą NIK nie opracowano algorytmów postępowania w sytuacjach szczególnych w odniesieniu do zagrożeń i charakterystyki, o których mowa w § 8 ust. 2 pkt 7 zarządzenia nr 1386.

(dowód: akta kontroli str. 390)

Zastępca Komendanta wyjaśnił, że właściwe algorytmy mające zastosowanie dla tego rodzaju wydarzeń zostały przewidziane Zarządzeniem nr 1173 Komendanta Głównego Policji z dnia 10 listopada 2004 r. w sprawie organizacji służby dyżurnej w jednostkach organizacyjnych Policji²² i Zarządzeniem nr 36 Komendanta Głównego Policji z dnia 14 listopada 2017r. w sprawie zadań realizowanych przez Policję w sytuacjach kryzysowych²³, które znajdują się na stanowisku kierownika Komendy.

(dowód: akta kontroli str. 393)

2.2. W latach 2015 – 2016 wymagane kwalifikacje do kierowania łodzią posiadało dwóch funkcjonariuszy, tj. ukończone specjalistyczne szkolenie w CSP w Legionowie, patent żeglarski sternotorzysty oraz przeszkolenie w zakresie ratownictwa wodnego.

Z uwagi na przejście w styczniu 2017 r. jednego z funkcjonariuszy na emeryturę, w sezonie letnim 2017 r. tylko jeden policjant posiadał uprawnienie do prowadzenia łodzi. Podczas realizacji zadań w lipcu i sierpniu 2017 r. (62 dni służby) policjant wspierany był 40rotnie przez funkcjonariusza Referatu, który posiadał uprawnienia sternotorzysty nie uzyskane w CSP w Legionowie.

(dowód: akta kontroli str. 156-167, 386, 416, 420)

Badanie kontrolne zapisów w notatnikach służbowych policjantów wchodzących w skład Patrolu wodnego oraz odnotowanych w tym zakresie zapisów w Systemie Wspomagania Dowodzenia²⁴ zarejestrowanych zdarzeń przez funkcjonariuszy Patrolu w lipcu i sierpniu lat 2015 - 2017 wykazało, że podejmowane na wodzie i terenach przymorskich interwencje i działania polegały na:

- kontrolowaniu uprawnień osób prowadzących jednostki pływające,
- kontrolowaniu wypożyczalni sprzętu pływającego,
- karaniu mandatami za nieprzestrzeganie przepisów porządkowych, np. picie alkoholu w miejscach niedozwolonych, zanieczyszczanie miejsc publicznych, nieprzestrzeganie przepisów ruchu drogowego na terenach przymorskich,
- odbyciu wspólnych patroli z pracownikami Urzędu Morskiego w Szczecinie z wykorzystaniem policyjnej łodzi patrolowej,
- udziale w poszukiwaniach osób zaginionych,
- udziale w akcjach profilaktycznych w zakresie bezpieczeństwa nad wodą.

(dowód: akta kontroli str. 243-301, 438)

Szczegółowe badanie przebiegu służby funkcjonariuszy Patrolu wodnego, przeprowadzone dla losowo wybranych²⁵ 21 dni sezonu letniego (lipiec - sierpień) w latach 2015-2017 wykazało, że

- była ona zgodna z planem dyslokacji,
- zgłoszenia skierowane do Patrolu zostały odnotowane wraz z opisem w SWD,

²² Dz. Urz. KGP z 2013 r., poz. 73

²³ Dz. Urz. KGP z 2017 r., poz. 73

²⁴ Dalej: SWD.

²⁵ Tj. dni: 4.07.2015 r., 18.07.2015 r., 29.07.2015 r., 30.07.2015 r., 1.08.2015 r., 15.08.2015 r., 30.08.2015 r., 1.07.2016 r., 15.07.2016 r., 30.07.2016 r., 31.07.2016 r., 15.08.2016 r., 30.08.2016 r., 31.08.2016 r., 1.07.2017 r., 17.07.2017 r., 29.07.2017 r., 31.07.2017 r., 1.08.2017 r., 15.08.2017 r., 30.08.2017 r.,

- przebieg służby został odnotowany w notatnikach służbowych, prowadzonych w formie papierowej,
- w przypadku sporządzenia notatki, odnotowano ten fakt w SWD oraz przekazano ją do Dyżurnego Komendy,
- przebieg służby udokumentowano zgodnie z § 26 ust. 4 oraz § 28 ust. 2 zarządzenie nr 1386,
- po zakończeniu służby przekazano niezbędne dokumenty z wykonanych czynności stosownie do § 29 ust. 1 pkt 1 i 2 zarządzenia nr 1386,
- podejmowano właściwe czynności.

(dowód: akta kontroli str. 193-242)

Badanie kontrolne czasu pracy funkcjonariuszy Patrolu wodnego w okresie sezonu letniego (lipiec-sierpień) lat 2015-2017 przeprowadzono na podstawie informacji zawartych w Formularzu III/9 – Karta efektywności służby policjanta realizującego zadania o charakterze prewencyjnym. Ustalono, że w badanym okresie dla tego samego funkcjonariusza Patrolu :

- w 2015 r. czas służby wynosił 344 godzin ogółem, w tym 253,5 godziny z użyciem łodzi, 46 godzin w patrolu pieszym, 44,5 godziny (tj. 12,8%) przeznaczono na inne czynności²⁶;
- w 2016 r. czas służby wynosił 325 godzin ogółem, w tym 271,5 godziny z użyciem łodzi, 19,5 godziny w patrolu pieszym, 34 godziny (tj. 10,5%) przeznaczono na inne czynności²⁶;
- w 2017 r. czas służby ogółem wynosił 378 godzin, w tym 266 godziny z użyciem łodzi, 34 godziny w patrolu pieszym, 78 godzin (tj. 20,6%) przeznaczono na inne czynności²⁶.

(dowód: akta kontroli str. 143-167)

Zastępca Komendanta wyjaśnił, że sposób organizacji służby Patrolu wodnego wynika z charakteru miasta. W okresie od początku lipca do końca sierpnia, w związku z sezonem wakacyjnym odnotowujemy największą liczbę turystów. W tym okresie największa ilość aktywnie korzysta z kąpieliska morskiego i innych sprzętów pływających, dlatego zasadnym jest kierowanie maksymalnych sił i środków, w tym w szczególności policjantów realizujących czynności na obszarach wodnych. Z bieżącej analizy oraz posiadanego rozpoznania wynika, że na trzeciej zmianie zagrożenia są minimalne. Tak przyjęty sposób organizacji służby zapewniał właściwą organizację zadań związanych z bezpieczeństwem i porządkiem publicznym na wodach morskich i terenach nadmorskich. Środki finansowe przeznaczone na materiały pędne i smary oraz wyposażenia łodzi były wystarczające i w pełni zapewniają realizację postawionych zadań.

(dowód: akta kontroli str. 420)

Ustalono m.in., że w lipcu i sierpniu 2016 r. Patrol wodny realizował zadania na akwenach Nr I, II i III codziennie, przy współpracy pracowników Urzędu Morskiego, natomiast w lipcu i sierpniu 2017 r. Patrol nie realizował zadań w 18 dniach²⁷, tj. 29,0 % z ogółu 62 dni.

(dowód: akta kontroli str. 143-167, 416)

Zastępca Komendanta wyjaśnił: „Policjanci z patrolu wodnego nie są jedynym podmiotem czuwającym nad bezpieczeństwem na obszarach wodnych. W rejonie kąpieliska miejskiego w godzinach od 9⁰⁰ do 17⁰⁰ służbę pełnią ratownicy WOPR, ponadto na obszarach wodnych służbę pełnią również funkcjonariusze Straży Granicznej, którzy reagują na zagrożenia jak również personel Kapitanatu Portu

²⁶ M.in. związane z zapewnieniem paliwa dla łodzi.

²⁷ Tj: 3.07., 6.07., 10.07., 15-16.07., 19.07., 21-22.07., 27.07., 3.08., 7.08., 10.08., 16.08., 20-21.08., 26-27.08. oraz 31.08.2017 r.

w Świnoujściu. Ponadto policjanci pełniący służbę na wodzie, w każdej chwili, w sytuacji alarmowej, mogą być wezwani do służby z czasu wolnego (...).

(dowód: akta kontroli str. 420)

W badanym okresie służba była pełniona zgodnie z planem dyslokacji służby, nie stwierdzono przypadków awarii łodzi, skutkujących ograniczeniem patroli wodnych. Dla funkcjonariuszy Patrołu dostępne były urządzenia do pomiaru zawartości alkoholu w wydychanym powietrzu (Alcoblow, Alkosensor) oraz testery (Drager lub Druglab) do wstępnego ustalenia zawartości narkotyków lub środków odurzających.

(dowód: akta kontroli str. 91-101, 382, 434, 438)

Zastępca Komendanta wyjaśnił, że funkcjonariusze wyznaczeni do sezonowego pełnienia służby na wodach i terenach wodnych w okresie od 2015 r. do 2017 r. nie byli kierowani do realizacji zadań innych niż związanych z bezpieczeństwem na wodach i terenach przywodnych.

(dowód: akta kontroli str. 400)

W okresie sezonu letniego 2017 r. funkcjonariusz realizujący zadania Patrołu wodnego sporządził meldunek operacyjny, przekazany do dalszej realizacji do Wydziału Kryminalnego KMP, dotyczący grupy przestępczej, trudniącej się kradzieżami silników zaburtowych z łodzi cumujących.

(dowód: akta kontroli str. 147, 421)

Odnosząc się do realizacji prostych metod pracy operacyjnej przekazywanych właściwym służbom, stosownie do § 29 ust. 1 pkt 3 zarządzenia nr 1386, Zastępca Komendanta wyjaśnił, że każdy policjant zobowiązany jest do prowadzenia tzw. prostych metod pracy operacyjnej. W praktyce sprowadza się to do rozpoznania zagrożeń przestępstwami lub wykroczeniami, które najczęściej realizowane są w drodze własnych ustaleń, obserwacji i informacji uzyskanych od obywateli. Policjant zobowiązany jest przekazać tę wiedzę w postaci meldunku, zawierającego tę informację.

(dowód: akta kontroli str. 421)

Przebieg służby funkcjonariuszy tworzących Patrol wodny był dokumentowany w notatnikach służbowych. Osiągnięte rezultaty, odnotowane w notatnikach, były wpisywane do kart efektywności służby policjanta realizującego zadania o charakterze prewencyjnym, a następnie były ewidencjonowane i zatwierdzane w systemie SESPOL. Badaniem kontrolnym objęto dokumentację ze służby Patrołu z losowo wybranych dni sezonu letniego lat 2015-2017²⁸. Ustalono, że w badanym okresie nie wystąpiły przypadki nieterminowego wprowadzenia danych ujętych w kartach efektywności służby do systemu SESPOL (wprowadzane były do 3 dni licząc od dnia służby) i były zgodne z dokumentami służby.

(dowód: akta kontroli str. 191-192)

2.3. W złożonym wyjaśnieniu Zastępca Komendanta wskazał na zapisy w sporządzonym w Komendzie „Raportie o stanie bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie miasta Świnoujście w roku 2017 r.”, tj. m.in. (...) W sezonie turystycznym, czyli od czerwca do września, co roku obserwuje się zwiększony napływ ludności zamieszkowej, co wiąże się z nasileniem zagrożeń przestępstwami popełnianymi przez osoby chcące wykorzystać zmniejszoną ostrożność wczasowiczów. Są to głównie kradzieże mienia (torebek, plecaków, rowerów), włamania do pokoi hotelowych, pojazdów, przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu: bójki, pobicia oraz kierowanie pojazdami pod wpływem alkoholu.

²⁸ Tj.: 4.07.2015 r., 18.07.2015 r., 29.07.2015 r., 30.07.2015 r., 1.08.2015 r., 15.08.2015 r., 30.08.2015 r., 1.07.2016 r., 15.07.2016 r., 30.07.2016 r., 31.07.2016 r., 15.08.2016 r., 30.08.2016 r., 31.08.2016 r., 1.07.2017 r., 17.07.2017 r., 29.07.2017 r., 31.07.2017 r., 1.08.2017 r., 15.08.2017 r., 30.08.2017 r.,

W miejscach dużej koncentracji punktów usługowo-handlowych, zwłaszcza w rejonie promenady nadmorskiej, odnotowuje się naruszenia porządku prawnego stanowiące przestępstwa i wykroczenia przeciwko mieniu (kradzieże sklepowe). W tym czasie wzrasta również liczba interwencji podejmowanych w miejscach publicznych przez funkcjonariuszy Policji, które w dużej mierze dotyczą zakłóceń spoczynku nocnego, spożywania alkoholu w miejscach publicznych, zdarzają się akty niszczenia mienia, wandalizmu i chuligaństwa. W większości przypadków sprawcami wymienionych czynów są osoby napływowe w młodym wieku. W sezonie letnim w związku z zwiększonym natężeniem ruchu kołowego, wzrasta liczba wykroczeń drogowych, polegających przede wszystkim na nieprawidłowym parkowaniu pojazdów w miejscach niedozwolonych, kolizje drogowe. Poza sezonem turystycznym na terenie Świnoujścia przeważa przestępczość kryminalna w postaci: kradzieży z włamaniami do obiektów, kradzieże rowerów, kradzieże sklepowe, uszkodzenia mienia, zarówno publicznego jak i prywatnego. (...).

(dowód: akta kontroli str. 393)

Stosownie do wniosków zawartych w Analizach, w okresie objętym kontrolą funkcjonariusze Patrołu wodnego brali udział w działaniach prewencyjnych dotyczących zwalczania kłusownictwa wodnego oraz sprawdzenia stanu bezpieczeństwa na wodach także poza sezonem letnim²⁹. Były to działania doraźne, poza sezonem letnim. Efektem działań było m.in. zatrzymanie nielegalnych narzędzi połowowych i przekazanie do Kapitanatu Portu w Świnoujściu.

(dowód: akta kontroli str. 102-130)

2.4. Według informacji zawartych w policyjnych systemach informacyjno-sprawozdawczych funkcjonariusze Patroli m.in. w 2015 r. ujawnili pięć przypadków zanieczyszczenia środowiska naturalnego, dwa uszkodzenia urządzeń wodnych (terminale promowe) oraz jedną kradzież silnika zaburtowego.

(dowód: akta kontroli str. 61-62)

Zastępca Komendanta wyjaśnił: „Dane zgromadzone w policyjnych systemach informacyjno-sprawozdawczych wykorzystywane są przez policjantów pełniących służbę na wodzie i terenach wodnych w sporządzanych przez nich, corocznych, analizach jak również przy planowaniu działań związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa i porządku publicznego na tych obszarach.”

(dowód: akta kontroli str. 400)

2.5. Sposoby realizacji zadań przez Patrol wodny przedstawił Kierownik Referatu, który wyjaśnił, że:

- przyznane środki finansowe w latach 2015-2017 były wystarczające dla realizacji zadań związanych z bezpieczeństwem na obszarach wodnych,
- nie stwierdzono przypadków naruszenia bezpieczeństwa żeglugi za względu na prędkość,
- funkcjonariusze wyznaczeni do pełnienia służby na wodzie na bieżąco zasięgali informacji w Urzędzie Morskim w Szczecinie (agenda Kapitanatu Portu w Świnoujściu) w sprawie ukarania sprawców wykroczeń, a także poza sezonem letnim z ramienia Komendy kierowano notatki urzędowe z informacjami o ujawnieniu naruszenia przepisów dotyczących zakazu połowu ryb i kotwiczenia na torze wodnym w celu ukarania sprawców przez Urząd Morski jako organ właściwy rzeczowo, w drodze postępowania administracyjnego,
- nie odnotowano usunięć jednostek pływających z obszaru wodnego w przypadku prowadzenia takiej jednostki przez osobę znajdującą się w stanie po spożyciu alkoholu,

²⁹ M.in. w dniach 2.11.2016 r., 16.11.2016 r., 26.11.2016 r., 7.12.2016 r. w godz. 22.00-4.00 oraz 4.11.2017 r. i 10.11.2017 r. w godz. od 21⁰⁰ do 3.⁰⁰.

- w zakresie posiadania uprawnień do prowadzenia jednostek pływających oraz wymaganego wyposażenia ratunkowego w 2015 r. prowadzono 152 kontrole, w 2016 r. – 50, a do 30.09.2017 r. – 67 kontroli, podczas których nie stwierdzono przypadków braku posiadania uprawnień,
- monitorowanie warunków pogodowych odbywało się za pomocą aplikacji mobilnej Pogoda XL oraz na podstawie ostrzeżeń meteorologicznych przesyłanych na stanowisko kierowania Komendy przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej;
- w sytuacji nagłego załamania pogody w 2016 r. podjęta była jedna akcja poszukiwawcza, która dotyczyła zaginięcia dziecka w rejonie plaży. W wyniku czynności małoletni został odnaleziony, bez zagrożenia dla zdrowia i życia,
- przeprowadzano kontrole organizatorów imprez masowych w zakresie spełnienia warunków bezpieczeństwa i porządku publicznego, i tak w 2015 r. – siedem, w 2016 r. – dwie, w 2017 r. (do 30.09) – pięć kontroli imprez,
- prowadzono kontrole przestrzegania przez osoby prowadzące jednostki pływające, wykorzystywane do celów rekreacyjno-sportowych zachowania minimalnej odległości od kąpiących się ludzi, i tak w 2015 r. przeprowadzono 31 kontroli, w 2016 r. – 30, a do 30.09.2017 r. - 47 kontroli. W badanym okresie nie stwierdzono przypadków niezachowania minimalnej odległości od kąpiących się ludzi przez osoby prowadzące jednostki pływające.

(dowód: akta kontroli str. 376-377)

2.6. W okresie objętym kontrolą NIK działalność Patrolu wodnego nie była przedmiotem kontroli ani audytów. KWP w Szczecinie, przed rozpoczęciem sezonu letniego, przeprowadziła kontrole wewnętrzne w zakresie przygotowania sprzętu wodnego.

Komendant Wojewódzkiej Policji poinformował, że w kwietniu 2016 r. został przeprowadzony przez Wydział Prewencji KWP przegląd sprzętu pływającego oraz ocena stanu przygotowań KMP do sezonu. Oceniono pozytywnie stan przygotowań i kwalifikacje załogi. W 2017 r. KWP nie realizowała takich kontroli.

(dowód: akta kontroli str. 400, 411)

2.7. Do Komendy oraz do KWP w Szczecinie nie wpływały skargi ani wnioski dotyczące działalności policjantów Patrolu wodnego.

(dowód: akta kontroli str. 400, 411)

Ustalona
nieprawidłowość

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Sporządzone w 2016 r. w Komendzie charakterystyki akwenów Nr I, Nr II i Nr III i terenów przywodnych nie spełniały wymogów przewidzianych § 14 ust. 1 pkt 3 lit. a-d i pkt 6 zarządzenia nr 1386., ponieważ nie zawierały:

- mapy akwenów danych do nawigacji, usytuowania rejonów i miejsc zagrożonych, trasy patrolowania oraz charakterystyki;
- wyciągów z przepisów porządkowych obowiązujących na wodach i terenach przywodnych.

(dowód: akta kontroli str. 36-58, 415)

Zastępca Komendanta wyjaśnił, że na wyposażeniu łodzi znajdują się mapy nawigacyjne (w tym elektroniczne), na których odwzorowane są dane do nawigacji, znaki nawigacyjne i ostrzegawcze. Natomiast trasy patrolowania wynikają ściśle z usytuowanych miejsc i rejonów niebezpiecznych. Policjanci pełniący służbę na wodzie i na lądzie posiadają rozpoznanie w zakresie miejsc, w których występują zagrożenia. Natomiast przepisy porządkowe, o których mowa w § 14 ust 1 pkt 6 zarządzenia nr 1386 dotyczą kąpieliska morskiego oraz obszarów w rejonie nabrzeży i kanałów portowych oraz rozlewiska rzeki Stara Świna, gdzie uprawia się wędkarstwo. Problemy jakie występują na kąpielisku ujęte są w regulaminie

kąpieliska i dotyczą w zasadzie spożywania alkoholu i wprowadzania psów na plaże (interwencje w tym zakresie podejmowane są z lądu, z uwagi na brak możliwości technicznej zacumowania łodzi służbowej przy plaży). W sprawach związanych z połowem ryb mają zastosowania zarządzenia porządkowe Okręgowego Inspektora Rybołówstwa Morskiego w Szczecinie, które określają okresy zakazujące połowów. Znajomość zakazów przewidzianych tymi przepisami jest powszechna, a ich powielanie i załączanie do charakterystyk nie ma wpływu na skuteczność pracy Policji.

(dowód: akta kontroli str. 419)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

1. W dniach: 15.08.2015 r. i 1.08.2016 r. w skład patrolu wodnego weszli funkcjonariusze Policji nie mający uprawnień, o których mowa w § 22 ust. 1 i 2 zarządzenia nr 1386. Patrol w tych dniach składał się z tylko z 1 osoby, posiadającej stosowne uprawnienia do kierowania jednostkami pływającymi, wymagane § 22 ust. 1 zarządzenia nr 1386.

(dowód: akta kontroli str. 174, 180, 417)

Zastępca Komendanta wyjaśnił: „W dniach 15.08.2015 r. i 1.08.2016 r. w składzie patrolu wodnego ujęto dwoje policjantów jeden z nich nie posiada uprawnień ratownika wodnego, posiada natomiast kartę pływacką i ukończony kurs pierwszej pomocy odbyty w ramach szkolenia podstawowego. Drugi policjant z uwagi na fakt, że jej głównymi zadaniami jest działalność medialna i profilaktyczna, jej udział w patrolach wodnych ograniczał się do spotkań z młodzieżą i innymi instytucjami odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo na obszarach wodnych. (...)”.

(dowód: akta kontroli str. 421)

2. W skład patrolu wodnego w sezonie letnim w 2017 r. wchodziło dwóch funkcjonariuszy, z których jeden - podczas 40 służb - nie posiadał stosownych uprawnień do kierowania jednostkami pływającymi, zgodnie z § 22 ust. 1 zarządzenia nr 1386. W sezonie letnim 2017 r. w skład patrolu wodnego nie weszły osoby z innego podmiotu (np. Urzędu Morskiego w formie patrolu łączonego) o uprawnieniach do kierowania jednostkami pływającymi lub z uprawnieniami do ratownictwa wodnego.

(dowód: akta kontroli str. 184-190, 417)

Zastępca Komendanta wyjaśnił, że w skład patrolu wodnego w sezonie letnim 2017 r. wchodziło dwóch funkcjonariuszy, w tym jeden posiadający stosowne uprawnienia do kierowania jednostkami pływającymi, zgodnie z § 22 ust. 1 zarządzenia nr 1386. Drugi z funkcjonariuszy jako przewidziany docelowo do pełnienia służby na wodzie (w miejsce innego sternika, który odszedł na uposażenie emerytalne w 2017 r.) pod nadzorem uprawnionego policjanta poznawał akwen, zdobywał umiejętności związane ze służbą na wodzie, był przewidziany na kurs specjalistyczny poza sezonem letnim.

(dowód: akta kontroli str. 422)

3. W okresie objętym kontrolą NIK w Komendzie nie opracowano algorytmów postępowania policjantów Patrolu w sytuacjach szczególnych zagrożeń, o których mowa w § 8 ust. 2 pkt 7 zarządzenia nr 1386.

(dowód: akta kontroli str. 390)

Zastępca Komendanta wyjaśnił, że w latach 2015-2017 Komenda nie opracowywała samodzielnie algorytmów postępowania w sytuacjach szczególnych zaistniałych na wodach i terenach przywodnych. Właściwe algorytmy mające zastosowanie dla tego rodzaju wydarzeń zostały przewidziane zarządzeniami Komendanta Głównego Policji, które znajdują się na stanowisku kierowania Komendy.

(dowód: akta kontroli str. 393)

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli w badanym okresie możliwości realizacji przez Komendę zadań w zakresie bezpieczeństwa nad wodą były ograniczane. Zadania na wodach morskich i terenach nadmorskich określone zarządzeniem 1386 realizowane były przez obsadę Patrolu niewystarczającą liczbowo do obszaru działania. Opracowane w Komendzie charakterystyki akwenów i terenów przywodnych nie spełniały wymagań § 14 ust. zarządzenia nr 1386. Ponadto do służby na wodzie kierowano funkcjonariuszy nie mających odpowiednich uprawnień.

3. Współdziałanie Policji wodnej z innymi podmiotami.

3.1. Funkcjonariusze Policji wyznaczeni do pełnienia służby na wodzie, w latach 2015-2017 w ramach przeprowadzonych wspólnie służb, współpracowali z innymi podmiotami, takimi jak: WOPR, Morska Służba Poszukiwania i Ratownictwa (SAR), Urząd Morski w Szczecinie, Agenda Kapitanatu Portu w Świnoujściu, Morski Dywizjon Straży Granicznej, Straż Leśna Wolińskiego Parku Narodowego.

Współpraca funkcjonariuszy Patrolu ze służbami pozapolicyjnymi oprócz wspólnie przeprowadzonych patroli polegała m.in. na wspólnym opracowywaniu analiz zagrożeń, w tym identyfikacji miejsc zagrożeń dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpieli, uprawiania sportu i rekreacji.

(dowód: akta kontroli str. 67-69, 83-84, 383)

W latach 2015-2017, Komendant nie podpisywał z ww. wymienionymi podmiotami porozumień w zakresie współpracy na wodach i terenach przywodnych.

Zastępca Komendanta wyjaśnił, że w celu prawidłowej organizacji służby, w myśl § 5 pkt 6 wspomnianego zarządzenia, współpracował i współdziałał m.in. z wymienionymi wyżej podmiotami, w celu podejmowania działań na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa i porządku na wodach i terenach przywodnych. Komenda w okresie objętym kontrolą, współpracowała – stosownie do art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych³⁰, z podmiotami, o których mowa w art. 4 ust. 2 tej ustawy m.in. przy opracowywaniu analiz zagrożeń.

(dowód: akta kontroli str. 383)

3.2. W okresie objętym kontrolą NIK policjanci z Komendy realizowali przedsięwzięcia zainicjowane przez Wydział Prewencji KWP, Komendę Główną Policji oraz Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji.

(dowód: akta kontroli str. 69, 84-85, 383)

Przeprowadzone oględziny strony internetowej Komendy³¹ potwierdziły zamieszczanie informacji dotyczących realizacji programów (działań) w zakresie bezpieczeństwa na wodach morskich, terenach nadmorskich i akwenach.

(dowód: akta kontroli str. 309-373)

Policjanci z KMP w Świnoujściu, stosownie do wniosków zawartych w Analizach, przeprowadzili spotkania profilaktyczne dotyczące bezpieczeństwa nad wodą i terenach przymorskich, tj. w:

- 2015 r. w ramach programów pn.: Przyjaciele Gryfusia (5 spotkań w szkołach); Bezpieczny Przedszkolak (4 spotkania); Bezpieczne Wakacje nad wodą (6 spotkań z wypoczywającymi turystami) Bezpieczne Wakacje (3 spotkania z młodzieżą); ponadto zorganizowano Ogólnopolski Dzień Profilaktyki – 1.06.2015 r. oraz 5 spotkań w ramach pikników i festynów;
- 2016 r. w ramach programów pn. Bezpieczny Przedszkolak (3 spotkania); Bezpieczna Szkoła (4 spotkania); Bezpieczne Wakacje nad wodą (9 spotkań

³⁰ Dz. U. z 2016 r. poz. 656, ze zm.

³¹ <http://swinoujscie.policja.gov.pl>.

z wypoczywającymi turystami); Bezpieczne Wakacje (19 spotkania z młodzieżą); ponadto zorganizowano 11 spotkań w ramach pikników i festynów;
- 2017 r. (do 30.09) w ramach programów pn. Bezpieczny Przedszkolak (7 spotkania); Bezpieczna Szkoła (5 spotkania); Przyjaciele Gryfusia (w szkole w dniu 1.06.2017 r.); Kręci mnie bezpieczeństwo nad wodą (27 spotkań z młodzieżą w szkołach i na terenie miasta); ponadto zorganizowano 10 spotkań w ramach pikników i festynów³².

(dowód: akta kontroli str. 302-308)

Zastępca Komendanta wyjaśnił: „Funkcjonariusze Policji wyznaczeni do pełnienia służby na wodach i terenach przymorskich wraz z policjantami zajmującymi się profilaktyką i prewencją kryminalną z Wydziału (...), realizowali różnego rodzaju przedsięwzięcia profilaktyczne dotyczące bezpieczeństwa osób przebywających w tych rejonach, w tym w zakresie zapobiegania wypadkom (...). Uczestniczyli oni w corocznych przedsięwzięciach profilaktycznych ukierunkowanych na bezpieczeństwo osób przebywających na wodach i terenach wodnych pn. „Bezpieczne wakacje nad wodą”. W 2016 roku policjanci wodni brali udział w przedsięwzięciu profilaktycznym pn. „Wpłyn na wyobraźnię swoją i innych”, będącą kampanią informacyjną dotyczącą zagrożeń w związku z odpoczynkiem letnim. Ponadto uczestniczyli w organizowanym przez Wydział Prewencji KWP, przy współpracy Urzędu Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego, działaniach profilaktycznych pn. „Ogrom radości to pływanie z zachowaniem ostrożności”, w ramach których uczestnikom przekazywane były materiały promocyjne (koła ratunkowe, naklejki-tatuaże dla najmłodszych, opaski bezpieczeństwa dla dzieci i osób starszych) uzyskane z Wydziału Prewencji KWP. W 2017 roku policjanci wodni byli uczestnikami przedsięwzięcia profilaktycznego pn. „Kręci mnie bezpieczeństwo nad wodą” będącym realizacją Kampanii MSWiA. Ponadto uczestniczyli i realizowali zalecenia Wojewody Zachodniopomorskiego dla organów administracji rządowej w województwie w sprawie organizacji działań na rzecz bezpieczeństwa i porządku publicznego w okresie letniego wypoczynku w województwie zachodniopomorskim pn. „Bezpieczne Wakacje 2017”. Efektywność poszczególnych działań profilaktycznych, za każdym razem, oceniał Wydział Prewencji KWP.”

(dowód: akta kontroli str. 383-384)

3.3. Prezydent Miasta Świnoujście pozytywnie ocenił działania Policji w zakresie bezpieczeństwa na wodach morskich i terenach nadmorskich, w szczególności współpracę z WOPR podczas kontroli tzw. dzikich kąpielisk przy użyciu policyjnych łodzi Patrolu oraz organizację szeregu akcji profilaktycznych dotyczących bezpieczeństwa nad wodą.

(dowód: akta kontroli str. 402-407)

Kapitan Portu Świnoujście w informacji dotyczącej działalności Policji na rzecz bezpieczeństwa na wodach morskich pozytywnie ocenił działania oraz współpracę z KMP, w tym Policją wodną. Wskazał jednak że braki kadrowe w policji wodnej (jedna osoba z uprawnieniami do prowadzenia pływającej jednostki policyjnej), spowodowały znaczne ograniczenie we współpracy na wodzie. Ponadto istnieje potrzeba rozwijania współpracy nie tylko podczas sezonu letniego, ale także w pozostałych miesiącach.

(dowód: akta kontroli str. 414)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

³² Akcja „Bezpieczne Wakacje 2017”.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność w badanym obszarze.

IV. Wniosek

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli³³, wnosi o:

1. Zapewnienie obsady Patrolu wodnego, uwzględniającej obszar akwenu wodnego, liczbę łodzi oraz posiadającej stosowne uprawnienia do prowadzenia pływających jednostek policyjnych.
2. Sporządzenie charakterystyki akwenów Nr I, Nr II i Nr III i terenów przywodnych zgodnie z wymaganiami § 14 ust. 1 pkt 3 lit. a-d i pkt 6 zarządzenia nr 1386.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ust. 1 i 2 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie.

Obowiązek
poinformowania NIK o
sposobie
wykorzystania uwag i
sposobie wykonania
wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i sposobie wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Szczecin, dnia 2 lutego 2018 r.

Kontroler
Artur Matejko
Specjalista k. p.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Szczecinie
Dyrektor

.....
podpis

.....
podpis

³³ Dz.U. z 2017 r. poz. 524, dalej: ustawa o NIK.